

aktiverne er gaaet ned med ca. 400,000 Kr., og at samtidig Udgifterne til Udlaan ere blevne ca. 400,000 Kr. mindre. Bortset herfra have vi jo i øvrigt en Udgiftsstigning paa ca. 3,400,000 Kr. Denne Stigning opvejes jo saa til Dels ved den meget omtalte Nedgang paa § 26, paa Kanonbevillingen, med 2,400,000 Kr., men den Nedgang paa vort Udgiftsbudget, som vi i Aar have derigennem, og den Nedgang, som fremkommer ved de 1,800,000 Kr., som overtages af de bestaaende Husmandskreditforeninger, er jo en Nedgang for det enkelte Aar, og vi kunne ikke vente at faa en saadan Nedgang i de kommende Aar. Hvad vi derimod kunne være ganske rolige for, er, at Udgiftsstigningen paa ca. 3,400,000 Kr. vil snarere blive større end mindre. Der forestaar jo, som ogsaa den højtærede Finansminister gjorde opmærksom paa, saa mange store Udgifter som en Følge af vedtagne Love, Tiendeloven, Loven om Kristiansborg Slots Genopførelse, for blot at nævne nogle, at det ganske sikkert vil gøre denne Stigning snarere større end mindre. Indtægtsstigningen anslaaes jo til $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr., men medens vi ere sikre paa Udgiftsstigningen, ere vi ingenlunde sikre paa, at vi hvert Aar kunne præstere en lignende Indtægtsstigning. Jeg haaber, at vi nok ville kunne det foreløbig, idet vi ganske sikkert, som den højtærede Finansminister sagde, ere komne ind i en relativ økonomisk Opgangsperiode, men det, som har bevirket en ikke uvæsentlig Del af Indtægtsstigningen i de sidste Aar, har jo været Stigningen af Statsbanernes og Postvæsenets Overskud, og det kan man ikke vente skal vedblive at stige i samme Maalestok — jeg tænker her særlig paa Statsbanerne. Denne Stigning er jo fremkommen blandt andet ved en Reduktion af Udgifterne, og naturligvis kan man ikke vedblive at reducere disse paa den Maade, det er sket. Jeg anser altsaa Indtægtsstigningen for problematisk og Udgiftsstigningen for sikker, ja, jeg mener endogsaa, at denne Stigning i de kommende Aar snarest vil blive større, end den har været i de sidste Aar. Af alle disse Betragtninger følger jo, at vi ingenlunde have glimrende Udsigter for Fremtiden, og at vi derfor maa være sparsommelige og forsigtige med ny Udgifter.

Siden jeg er ved det forbedrede økonomiske Resultat, vil jeg gerne sige, at man, naar man ser tilbage paa de tre Aars Finanshusholdning, siden vi fik det nuværende Ministerium, ikke vil kunne

nægte den højtærede Finansminister Ros for at have været en omsigtsfuld Disponent over Statens Midler og for at have haft et klart og godt Overblik over vor hele finansielle Tilstand og vore finansielle Kaar. Naar man har været med i disse Ting og kaster et Blik tilbage, vil man være i Stand til at se, hvorledes der ligger en ganske bestemt og meget rigtig Plan bag alle disse større og mindre Foranstaltninger, som have forøget Indtægterne og ogsaa delvis formindsket Udgifterne. Det synes nu, saa vidt man kan skønne, at der har været grebet rigtigt. Det kunde se betænkeligt ud for mange, og jeg nægter ikke, at jeg selv har hørt til disse for et enkelt Punkts Vedkommende, nemlig med Hensyn til Portoforøgelsen, hvor jeg i sin Tid var meget betænkelig og ogsaa udtalte mig derimod. Man skal jo aldrig være bange for at indrømme sine Fejltagelser. Jeg frafalder ikke det principielle Syn, jeg gjorde gældende overfor denne Sag, men jeg maa indrømme, at Portoforøgelsen faktisk ikke har virket paa nogen saa uheldig Maade for Befolkningen, som man maaske kunde være tilbøjelig til at antage den Gang. Den er bleven baaret med megen Sindsro og synes ikke at have grebet væsentlig forstyrrende ind i praktiske Forhold paa de forskellige Omraader.

I det store og hele mener jeg altsaa, man maa sige, at der er blevet lagt en fornuftig Plan, og at den er bleven fulgt. Særlig skal jeg ligesom i Fjor udtale min Anerkendelse af den Maade, hvorpaa Statsbanerne ere blevne administrerede. Det er sikkert det lyseste Punkt, finansielt set, i vor hele Finanstilstand; thi her er der opnaaet noget af virkelig blivende Betydning, og det er opnaaet ikke alene ved at paalægge forøgede Byrder, men ogsaa ved at bortskære unødvendige Udgifter. Det er jo, naar man ser paa de to sidst aflagte Regnskaber, noget ganske ejendommeligt at se paa Regnskabet for 1902—03 en Indtægt af 29,299,661 Kr. og paa det følgende Regnskab for 1903—04 en Indtægt af 32,337,007 Kr., altsaa en betydelig Indtægtsstigning, samtidig med at vi paa Udgiftskontoen for 1902—03 se en Udgift af 26,250,000 Kr. og for 1903—04 en Udgift af 26,808,000 Kr. — altsaa en i Forhold til Indtægtsstigningen meget ubetydelig Udgiftsstigning. Dette er naturligvis kun naaet ved meget betydelige og væsentlige Reduktioner, og her er der gjort et grundlæggende Arbejde, som er af virkelig